

REPORTAGE **TWEKKELO**

Lekkages bij de zoutfabriek van AkzoNobel, alweer

Deze week waren er in de buurt van de zoutfabriek van AkzoNobel weer twee lekkages, ondanks verscherpt toezicht. Slaagt Akzo erin de lekkages voor het einde van het jaar te stoppen?

Door onze correspondent
Annette Toonen

HENGELO. Verontwaardiging en moedeloosheid strijden om voorrang. In de omgeving van de zoutfabriek van AkzoNobel in het Overijsselse Hengelo waren deze week alweer lekkages. De hoeveelste? Bewoners zijn de tel kwijt.

In de vroege ochtend van zondag 23 juli stroomde 250 kuub water met kalk, gips en pekkel het land op en een sloot in, vlak bij het fabrieksterrein. Een 'zinker', een stalen verbindingstuk tussen twee pijpen, bleek lek. Dinsdag meldde chemie- en verfmultinational AkzoNobel opnieuw een kleine lekkage.

„Het is verschrikkelijk, elke keer weer. Het wordt er niet beter op. Het zijn ook geen fijne lekkages. Bomen

kunnen heel slecht tegen zout”, reageert Bart Overbeek, voorzitter van de Vereniging Behoud Twekkelo, de lommerrijke buurtschap grenzend aan het fabrieksterrein. Daar staat, inderdaad, hier en daar een kale, dode boom.

In deze buurtschap tussen Enschede en Hengelo ligt 150 kilometer aan ondergrondse pijpen waarmee pekkelwater, afkomstig uit boorputten in de omgeving, naar het fabrieksterrein wordt getransporteerd. Nadat het zout eruit is gehaald, wordt het overgebleven water met daarin gips, kalk en pekkel teruggebracht in de ondergrondse holtes ('cavernes'). Sinds 1918 wordt in dit gebied zout uit de bodem gehaald.

Verscherpt toezicht

De recente lekkages zijn er twee in een

Bomen kunnen heel slecht tegen zout

Bart Overbeek,
Vereniging
Behoud Twekkelo

lange reeks. Vorig jaar juli bijvoorbeeld liep een maïsveld onder, niet ver van de locatie waar afgelopen weekend een lekkage ontstond. Toen lekte 1400 kuub pekkelwater weg, ongeveer een half olympisch zwembad. Dat gebeurde vlak nadat bekend was geworden dat Akzo in 2015 wist dat een boorput sinds 1987 een tijdlang diesel en pekkel had gelekt, en dat pas in 2016 zou hebben gemeld.

AkzoNobel kwam onder verscherpt toezicht van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) en het Openbaar Ministerie kondigde een strafrechtelijk onderzoek aan. Het bedrijf beloofde beterschap; vanaf eind 2017 geen lekkages meer.

Sinds die grote lekkage in juli 2016 hebben zich nog zes lekkages voorgedaan waarbij sanering noodzakelijk was. Daarnaast loopt een onderzoek naar lekkages van oude, niet meer in gebruik zijnde boorputten. Bij twaalf van de tot nu toe dertig onderzochte putten is verontreiniging gevonden, of is sprake van vermoedens van vervuiling. In totaal heeft AkzoNobel 551 putten, waarvan er 87 in gebruik zijn.

AkzoNobel werkt hard aan verbetering, benadrukt de woordvoerder. Meer inspecties, beter onderhoud. Loze leidingen, zo'n zestig kilometer, worden weggehaald. „We pakken het serieus op, maar kunnen niet alles van de ene op de andere dag realiseren. Bij de zinker van zondag, aangemerkt als zwakke plek, zijn we door de realiteit ingehaald.”

Werklui

In het gebied waar de pijpen lopen, zijn regelmatig werklui in de weer. „Je ziet een hoop gegrAAF. Er lagen laatst blauwe leidingen - ik denk dat die nieuw zijn”, beschrijft het En-

schedese D66-raadslid Vic van Dijk. Hij woont in Twekkelo.

Het raadslid maakt zich zorgen. Heeft AkzoNobel alles wel onder controle? De lekkende zinker stond op de nominatie om te worden vervangen, maar waarom wordt dat stuk pijp dan nog gebruikt, vraagt hij zich af. „Ik vind dat je dan bewust een risico neemt.”

Zijn er nog meer pijpen met zwakke plekken die toch worden gebruikt, wil Van Dijk weten. Wat gebeurt er als 'het zout', onderdeel van de chemietak van Akzo, wordt verkocht? Welke gevolgen heeft dat voor de aansprakelijkheid? Hoe moet het met de oude 'zwakke' cavernes waarvan vaststaat dat ze op termijn zullen instorten, met verzakkingen in het landschap of zelfs *sinkholes* tot gevolg?

Machteloos

Als raadslid voelt hij zich enigszins machteloos. Wat er in de bodem gebeurt, is een zaak van de staat, van de Tweede Kamer en het kabinet. CDA-Tweede Kamerleden Agnes Mulder en Pieter Omtzigt stelden direct vragen aan demissionair minister Henk Kamp (Economische Zaken, VVD). Mulder spreekt over een zorgelijke situatie. Misschien moet Akzo het verbeter tempo versnellen.

Toezichthouder SodM wacht vooralsnog af tot het einde van het jaar. De woordvoerder: „Tot dan kun je niet uitsluiten dat het nog ergens lekt. Daar moet je eerlijk in zijn.” De jaarwisseling is een keiharde deadline voor Akzo, in elk geval wat de buurt betreft. „Nul lekkages eind dit jaar, daar gaan we Akzo aan houden”, zegt Bart Overbeek van Vereniging Behoud Twekkelo vastberaden.

Zouthuisjes bij de cavernes (ondergrondse holtes) nabij Hengelo, waar ondergrondse pijpen pekkelwater richting de fabriek brengen. Als het zout eruit is, stroomt het overgebleven water in de cavernes.